

Dialogur og orða- skifti í oljumálum avgerandi týdning

Oddagrein

ÓVANLIGA nógv "oljuvirksemi" er í Føroyum í hesum døgum. Oljuráðleggingarnevndin, sum er hægri hond hjá landsstýri og lögtingi í øllum málum, sum hava vit eina møgulega komandi oljuvinnu at gera, hevur sín vanliga fund í Havn. Eisini undirnevndirnar, sum eru settar at arbeiða við meira nágreiniligum uppgávum, hava fundir. Á hesum fundum verður stóðan gjørd upp og tosað verður um, hvussu best skal farast fram í framtíðini.

Í gjár kunnaði nevndin lögtingið um gongdina í oljumálum. Hetta var serliga gjørt við tí fyrri eygað at umræða spurningin um eina komandi føroyska oljulóg. Hon er alfa og omega í øllum tí framtíðar útviklingi, sum fer at vera á oljuøknum. Tað er tí bæði hugaligt og gott, at politikarar og fakkfólk hittast at tosa út um hesar stóru og fyrri Føroyar álvarslegu og týðandi spurningar. Vit halda tað vera skilagott og sunt við dialogi millum politikarar og fakkfólk, og er hetta nakað, sum vit áttu at havt gjørt í mongum øðrum málum eisini, har vit hava bygt upp nýggjar vinnur. Men betri seint enn ongantíð.

UM sama mundið sum hetta hendir eru ikki færri enn 25 oddafólk í norski oljuvinnu og -fyrirsitingi í Føroyum. Tey hava valt at halda sín árliga fund her. Einku óvanligt er í hesum skilt, tí hesir fundirnir plaga at vera hildnir í ymsum londum. Men norðmenn skulu vera vælkomnir til Føroya, eins og Paldam var tað. Tað má vera uppgávan hjá føroyingum at lurta eftir, hvat aðrir hava at siga og so sjálvir solda frá tað, sum vit ikki halda vera so heppið fyrri okkara samfelag. So vit kunnu bara vóna, at hesi norsku oljufólkini, hóast tey ikki eru komin fyrri at læra okkum nakað, kortini vilja vera við til at geva sitt til tjakið um eina komandi føroyska oljuvinnu. Tí nettup tað, sum oljuráðleggingarnevnd og tingfólk umræða í hesum døgum, hava norsku oljufólkini øll verið ígjøgnum. Tey hava bæði vitan og royndir á teimum økjum, sum vit nú royna at koreggja og seta karmar upp fyrri. Latid okkum hava oyru og eygu opin og lurta eftir øllum góðum ráðum, frá norðmonnum einsvæl og frá dønum, bretum o.ø.

EINKI - og tað hava vit víst á aftur og aftur á hesum stað - er so týðningarmikið sum dialogurin og opna orðaskiftið. Og er tað nakað, sum vit hava brúk fyrri í Føroyum í hesi tíð - ikki bert í bankamálum - men so sanniliga eisini í oljuspurninginum - so er tað dialogur og orðaskifti. Tað skal tí vera vón okkara, at bæði oljuráðleggingarfólk, politikarar oo. gera sitt ítarsta til at fremja dialogin og royna at heysta bestu fruktirnar av eitt nú vitjanum av royndum og vitandi oljufólki. Og vónandi fara okkara norsku gestir eisini at vilja liva upp til henda sama setning. Vælkomin til Føroya.

Sosialurin

síðu 2 viðmerking

Avtalur og álit

Leygardagin 11. mars hevur Atli Dam í Sosialinum eina ábreiðslu til Jóanne Eidesgaard tí hesin skal hava sagt, at vit ikki tóku avtalurnar um nýggja fiskiveiðilógávu í nóg stórum álvara í fjør og ikki hildu avtalurnar nóg tíðliga.

Soleiðis sum verðin rundanum okkum hevur hattað seg og sum gongdin hevur verið her heima, so er neyðugt við avtalum, men grundleggjandi má vera, at gert tú avtalur, so halt tær.

Ringasta stóða at koma í er at gera avtalur og so bróta tær. Avleiðingarnar eru altíð negativar og tær koma kanska ikki so knappliga, men tær merkjast sum ein seinking í gongdini í viðurskiftinum við útheimin.

Besta dømið er okkara viðurskifti við EF, ið óivað hava gingið nógv trekur enn tey áttu havt gjørt, um vit ikki høvdu fingið ta stóru rækjubótina fyrri nøkrum árum síðani, tí nógvir av diplomatum í EF hava minst Føroyar sum tað litla landið við tí stóru rækjubótini.

Nókk um tað.

Í javnaðarflokkinum var tað síður, at tá samráðingar stóðu fyrri durum, gav flokkurin fólk heimild til at samráðast. Komid varð altíð til eitt úrslit við treytum, og samráðingarfólkini vóru so altíð teir, ella tey, sum fyrst fortolkaðu úrslitini av eini samráðing. Flokkurin plagi so solidariskt og loyalt at bakka úrslitið upp »pá godt og ondt«.

Atli Dam var høvudsamráðingarlærdarin í nógv ár, so hann veit alt um hasa gongdina, og hatta dugdi hann.

Koma vit nú til samráðingarnar við danir, so varð samráðingarheimildin til umtalaðu avtalu, har fiskiveiðilógin kemur inn, latin til Maritu Petersen og Jóannes Eidesgaard. Tey

komu heimaftur við einum úrsliti, og skuldu tey so verið tey fyrstu til at fortolka, hvat tey høvdu samráðst seg fram til. Tí má fortolkingin hjá Jóanne, sambært síðvenju í javnaðarflokkinum, vera røtt.

Í høvudsheitum vóru krøvini til landsstýrið undir samráðingunum, sum fóru fram í 1993 at fáa stýr á figgarlógina og at fáa tað búskaparliga grundarlagið, herundir tilfeingisgrundarlagið, í ordan.

Fiskiveiðilógin hevði til endamáls at avmarka veiðitrygð, soleiðis at stovnarir kundu koma fyrri seg aftur. Harafturat hevði hon eisini til endamáls at fáa lønsemi aftur í fiskivinnuna. Mín vurduring er, at

hendan lógin átti at verið komin fyrri fleiri árum síðani.

Lat tað fara.

Men tann lógin, sum kom ígjøgnum í lögtinginum, var tó ikki tann, sum landsstýrið ætlaði.

Úttan mun til, um tað er populært ella ikki, so eru kvotaskipanir tað frægasta, tá regulering skal gerast, men eftir mínum tykki so er kvotaskipan uttan rættliga stóra umsetilgeit bestemt ikki betri enn næstbest. Harafturat er tað mín grundleggjandi uppfatan, at teir, ið eiga og reka skipini, í dag ofta virkandi fiskimenn, burdu havt ræðið á kvotunum og havt ræðið á leigu og sølu av hesum.

At binda kvoturnar til

skip er beinleiðis sabotasja av sjónarmiðinum um lønsemi.

Tá Atli endar sín greinarstubbba við, - eitt sindur flosklukent, - at tilfeingið er ogn al Føroya fólks, og »sjakran« av hesum eigur ikki at fara fram, so má eg siga, at tað skal hann hava ævigan rætt í, men hann veit líka væl sum eg, at handil við rættindum til fiskiveiðu er farn fram í nógv harrans ár.

Í 80'unum vóru tað politikarar, sum góvu fiskiloyvi, og fiskiloyvi eru ikki annað enn óavmarkað kvota. Nú, henda lógin er komin, har kvotur og skip eru tengd saman, eru tað nakrir fáir kvotahandlarar, tað eru bankastjórar, stjórar fyrri figgingarfeløg, onkur situr í Keypmannahavn, og vælsaktans eru nakrir bankastjórar í Norra, sum handla føroyskar kvotur. Væl at merkja, knyttar til tey skip, sum teir hvør í sær hava á huga í ikki at missa eitt kløvið oyra í sínum finu roknskapum uppá.

Men tað eitur helst ikki »sjakran«, tá handlarir ganga fyrri seg á teimum bonaðu gólvunum. Vanligir fiskimenn »sjakra« ella? Hugstoytt sjónarmið!

Virðingarmest,

Thomas Arabo

Iesarabrøv

?, - , punktum

Og eg sum havi livað í tí trúgv, at Vágssýgd stendur fyrri mentanini í Suðuroy, meðan neyðars Tvøroyri mest sum eitt »begreb«, har bert varð tonkt uppá búkin. Tað er í hvussu er tað, ið fjølmiðlarnir hava givið fólk inntrykk av. Men hvat er tað, sum nú er hent? Hvussu hevur øll henda mentanin á

virkað fólkid? Hava fólk í Vági havt betri tíð til sang og leik, til Jákup í Lopra gav teimum øll hasi arbeiðsplássini bæði á sjóvri landi, meðan á Tvøroyri noyddust fólk at kempa fyrri sær sjálvum? Tað er jú tað, sum er hent. Fyrri fólkid á Tvøroyri er tað einki nýtt í at royna at syrgja fyrri sær sjálvum.

Eg haldi tað hevði sœmt seg betur fyrri vágbingar at vent skjútsinum onkran annan veg.

Suðringur

P.S.: Vónandi eydnast tað Henricki Old líka væl, nú hann stríðst fyrri skúlanum í Suðuroy, sum tá hann saman við

Maritu lirkadi sama skúla av Tvøroyri til Vágs.

Gott tað sama, tí av Tvøroyri er ongin politikar, sum hevði sett nakað uppá spel fyrri plássid. Tvørfólk valdu jú vágbingar inn á ting, ella hvussu var tað nú tað var...